

پیامبر اکرم صلی الله علیه و اله :

فَنَبِرُؤًا إِنْ قَدَرْتُمْ كُلَّ يَوْمٍ يَعْنِي تَهَادُوا وَ تَوَاصَلُوا فِي اللَّهِ

اگر می‌توانید هر روز را نوروز کنید ؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه دهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید

دعائم الإسلام ، ج ۲ ، ص ۳۲۶

چهارشنبه سوری ایرانی با ترقه های چینی !!!

اسلام در قرن هفت میلادی توسط رسول اکرم (ص) در ۱۴۰۰ سال پیش به جامعه جهانی معرفی و این فرهنگ غنی و معارف اسلام از شبه جزیره عربستان به اقصی نقاط جهان گسترش یافت تا جایی که اکنون بیش از یک میلیارد مسلمان در سراسر جهان زندگی می کنند .

یکی از ویژگی های بارز دین اسلام یکتاپرستی ، قداست ، پاکی ، گسترش روح آزادی و آزاد اندیشی می باشد و بر همین اساس تا جایی که بعضی از فرهنگ های کهن که تابع آداب و فرهنگ و سنن بسیار نامناسبی بودند با تاسی از فرهنگ متعالی و مترقی اسلام در آداب ، رسوم و فرهنگ خود بازنگری و اصلاح نمودند . نکته حائز اهمیت این است که اسلام همواره بر سنن و آداب خوب و پسندیده تاکید و آن را تائید نمودند . نمونه بارز آن عید نوروز و فرهنگ حسنه دید و بازدید و صلح رحم است تا جایی که حضرت رسول (ص) می فرماید اگر می توانید هر روز را نوروز کنید یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه دهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید اما از طرفی فرهنگ و آدابی که باعث ایجاد آزار و اذیت همسایه ، خود فرد یا آسیب های

اجتماعی می گردد، مورد نکوهش و علمای بزرگ نیز همواره آن را نهی نموده اند و بدعتی خرافی می دانند از جمله این آداب ، برگزاری مراسم چهارشنبه آخر سال (چهارشنبه سوری) می باشد که علاوه بر مزاحمت برای دیگران باعث ایجاد آسیب های اجتماعی و فردی فراوانی طی سالهای اخیر در کشور شده است ، گرچه آمار سالهای اخیر گویای کاهش اینگونه حوادث است لیکن هنوز تعداد زیادی بر برگزاری آن تاکید و اصرار می ورزند اگر نگاهی گذرا و سطحی به آمار مصدومین سالهای اخیر داشته باشیم متوجه خواهیم شده به علت عدم رعایت نکات ایمنی و پیشگیری چه حوادث مصیبت بار غیر قابل جبرانی گریبانگیر افراد و جامعه و خانواده ها شده است . بد نیست جهت اطلاع عزیزان آمارهای سالهای گذشته مورد بررسی قرار گیرد که آمار آسیب دیدگان سال ۱۳۹۰ در کشور جمعاً ۱۹۸۰ مورد که خوشبختانه در مقایسه با سال ۱۳۸۹، ۵/۱٪ کاهش داشته و در سال ۹۱ نیز نسبت به سال قبل اندکی کاهش داشته باید عنوان کرد که مشابه چندین سال گذشته در سال ۹۱ نیز گروه سنی جوان و نوجوانان بیشترین میزان آسیب پذیری را داشته اند و به طور متوسط ۹۱٪ در مناطق شهری رخ داده است در سال گذشته ۴۷/۱٪ حین بازی با مواد محترقه، ۱۹/۵٪ در حین گذر به صورت عابر پیاده، ۱۰/۹٪ در حین تماشا، ۵/۶٪ در حین پریدن از آتش، ۲/۷٪ حین تهیه و ساخت مواد مذکور و ۱/۲٪ حین انجام وظیفه دچار آسیب شده اند .

لذا ، باتوجه به آمار و ارقام ارائه شده ، عدم رعایت مسائل ایمنی در طی برگزاری و برپایی می تواند خسارات جبران ناپذیری را بر اجتماع و خانواده و فرد تحمیل نماید . لذا ، به کلیه هموطنان عزیز توصیه می گردد در جهت حفظ سلامت خود و خانواده و جلوگیری از آسیب رساندن به دیگران حتی الامکان از برگزاری آن جلوگیری نمایند در غیر این صورت حداقل رعایت نکات ایمنی و پیشگیری را لحاظ نمایند تا از

بروز عواقب پشیمان کننده جلوگیری شود و از مسئولین دستگاههای ذی ربط درخواست می گردد با تشکیل کمیته راهبردی به منظور پیشگیری و کاهش آسیب های فردی و اجتماعی ، تشکیل جلسه داده و سیاست ها و خط مشی ها و راهکارهای مناسب تدوین و جهت اجرا به تمام دستگاهها اعلام گردد و از هموطنان فهیم ، با فرهنگ و ادب و گرمی انتظار می رود : اولاً - توصیه و نکات ایمنی لازم را رعایت و به فرزندان خود آموزش دهند ، ثانیاً - با ارگانهای مربوطه جهت پیشگیری از حوادث اجتماعی همکاری لازم را به عمل آورند . در پایان سالی سرشار از شادی و موفقیت برای همه عزیزان و هم استانی های عزیز آرزومندیم .

در ضمن آمار مراجعین (کل مصدومین و علل سوختگی) سال ۹۰-۹۱ به بیمارستان سوانح و سوختگی قطب الدین جهت استحضار به تفکیک ارائه می گردد .

آمار مراجعین سال ۹۰ و ۹۱ مصدومین به بیمارستان سوانح سوختگی قطب الدین شیرازی

موضوع سوختگی			علل سوختگی			سال ۹۱	موضوع سوختگی			علل سوختگی			سال ۹۰	
صورت	ت	سنت	ترقه کبریتها	ترقه آتش	ترقه		سینه و گردن	صورت	ت	سنت	تیز تیغ	نفت و آتش		تراشه زدن
۸	۷	۱۸	۳	۸	۲۲		۴	۹	۳	۱۶	۱	۹	۱	۲۱
۳۳						جمع کل	۳۲						جمع کل	
زن			مرد				زن			مرد				
۶			۲۷				۵			۲۷				

خانواده در پیشگیری از حوادث نقش مهمی ایفا می کند . باید :

- کودکان و نوجوانان را تشویق کرد که از حوادث درک خوبی داشته باشند .
- والدین می بایست فرزندان خود را در هنگام استفاده از مواد محترقه و آتشبازی **بی خطر** فرزندان را همراهی نمایند . کودکان به هیچ عنوان شخصاً نباید از مواد آتش بازی و محترقه استفاده نمایند .
- از تهیه و ساخت وسایل آتش بازی دست ساز و نگهداری مواد محترقه ، به خصوص در منزل ، زیر زمین ، محل کار و غیره جداً جلوگیری کنید .
- از حمل مواد محترقه و آتش گیر و انفجاری حتی به مقادیر بسیار کم در جیب لباس و کیف جداً خودداری نماید .
- همیشه در مواقع آتش بازی جهت اطفاء حریق آب و کپسول اطفاء حریق و حتی الامکان جعبه کمک های اولیه در دسترس باشد .
- مواد آتش بازی منفجره و محترقه را به طرف خود و دیگران پرتاب نکنید .

- هیچگاه مواد آتش بازی منفجره و محترقه را در ظروف شیشه ای یا فلزی قرار ندهید زیرا در صورت انفجار ذرات شیشه یا فلز به اطراف پرتاب شده و سبب صدمات و خطرات جانی خواهد شد .
- هیچگاه از الکل یا بنزین به منظور آتش گیری مواد استفاده نکنید .
- از آتش زدن لاستیک ، هیزم ، کارتن خالی در واحدهای مسکونی و چه در معابر ، کوچه و خیابان خودداری نمایید .
- از پرتاب مواد آتش زا مانند فشفشه ، موشک بر روی درخت ها ، بام و بالکن منازل که از عوامل عمده بروز آتش سوزی است جداً خودداری نمایید .
- صاحبان فروشگاه های مواد شیمیایی و رنگ فروشی ها ، از فروش هرگونه مواد آتش زا و مواد شیمیایی به کودکان و نوجوانان جداً خودداری نمایند .
- از قرار دادن کپسول اسپری ، حشره کش ها و غیره بر روی آتش خودداری نمائید .
- مراقب رفتارهای خطرآفرین و ناهنجار بوده و در صورت لزوم مراتب را به پلیس ۱۱۰ اطلاع دهید .
- از برپایی آتش در معابر باریک و در نزدیکی پست های برق یا ایستگاههای از قبیل فشار گاز و پارکینگ های عمومی خودداری نمایید .
- از برپایی آتش های حجیم و غیرقابل مهار خودداری کنید و از مکان هایی که مواد محترقه در آن استفاده می شود خودداری کنید .
- نگهداری مواد محترقه غیراستاندارد از قبیل اکلیل ، سرنج ، زرنیخ و کلرات ، غیرمجاز و خلاف قانون بوده و می تواند خسارات جبران ناپذیری برای خود و دیگران همراه داشته باشد .
- با رعایت حقوق شهروندی از پرتاب نارنجک و مواد محترقه به ساختمان ها که موجب آسیب رساندن و بد منظره کردن آنها و سیمای شهروندان می گردد خودداری نمائید .

نحوه کمک به فرد دچار سوختگی

- ۱- سرعت عمل هنگام روبرو شدن با آتش سوزی برای نجات جان خود و مصدومان احتمالی، کاملاً حیاتی است.
- ۲- همان طور که میدانیم آتش خیلی سریع انتشار می یابد، بنابراین بلافاصله آتش نشانی و اورژانس را خبر کنید و تا آنجا که می توانید، اطلاعات کاملی در مورد بروز حادثه به آنها بدهید.
- ۳- سعی کنید که افراد را از ساختمان بیرون ببرید.
- ۴- با رعایت جوانب احتیاط به خاموش کردن آتش پردازید.
- ۵- به هیچ وجه وارد ساختمان آتش گرفته نشوید مگر آن که مجهز به ماسک تنفسی باشید و کاربرد آن را بدانید.
- ۶- قبل از فرار از اتاقی که در آن بسته است، در را لمس نمایید. اگر در داغ باشد از خروجی های دیگر استفاده کنید.
- ۷- اگر در ساختمان آتش گرفته گرفتار شده اید فوراً به اتاقی که دارای پنجره است بروید و در را ببندید سپس پتو یا فرش را طوری زیر در قرار دهید که دود وارد اتاق نشود و آن گاه از طریق پنجره تقاضای کمک کنید.
- ۸- اگر دود، حرارت یا شعله های آتش مسیرهای خروجی شما را مسدود کرده است در را ببندید و در اتاق بمانید. تنها با استفاده از پارچه سفید از طریق پنجره کمک بخواهید. اگر در اتاق تلفن وجود دارد با اداره آتش ، نشانه ، تماس ، بگیرید و موقعیت خود را خبر دهید.

- ۹- زمانی که در جریان حریق واقع می شوید با حفظ خونسردی تمام تهویه های ساختمان را خاموش کنید تا به این ترتیب از ورود اکسیژن به داخل ساختمان جلوگیری شود.
- ۱۰- در صورت امکان فوراً مواد سالم و قابل استفاده را از محل خارج کنید.
- ۱۱- امدادگران و یا افرادی که در جریان حریق واقع شده اند باید لباس های دارای الیاف مصنوعی و پلاستیکی را از خود دور کنند.
- ۱۲- ظرف مشتعل را حرکت ندهید. شعله را با شن، نمک، پتوی نمناک یا پوشش های دیگر خفه کنید.

نکات ایمنی در نجات مصدوم از اتاق پر دود:

- ۱- ابتدا مطمئن شوید برای نجات مصدوم جان خود را به خطر نمی اندازید.
- ۲- طناب نجات را به کمر خود ببندید و آن را به دست یکی از حاضران بدهید.
- ۳- روشی از نشانه های قراردادی بین خود و کسی که طناب را در دست دارد برقرار کنید تا زمانی که علامت دادید شما را بیرون بکشد. بهترین روش این است که طناب را به صورت دائم در حالت کشیده نگه دارید و در هنگام خطر آن را شل کنید تا فرد متوجه خطر شود و شما را بیرون بکشد.
- توجه: بستن دستمال خیس به دور دهان و بینی باعث محافظت شما در برابر گاز یا دودهای سمی خواهد شد.
- ۴- برای نجات جان مصدوم از اتاق آتش گرفته ای که در آن بسته است باید قبل از ورود، با لمس در اتاق، حرارت را بسنجید، اگر داغ باشد وارد اتاق نشوید و اگر داغ نباشد، قبل از ورود به اتاق چند نفس عمیق بکشید تا خون شما پر اکسیژن شود سپس باشانه خود از پهلو به در ضربه بزنید تا در باز شود و در همین حال صورت خود را برگردانید. اتاق ممکن است پر از هوای سوخته فشرده باشد و احتمال دارد هر لحظه انفجاری رخ دهد. اگر دود کاملاً متراکم باشد روی زمین سینه خیز بروید زیرا با توجه به این که هوای داغ بالا می رود، ممکن است لایه ای از هوای تمیز در کف اتاق وجود داشته باشد.
- ۵- مصدوم را بگیرید و با توجه به رعایت تمام جنبه های ایمنی به سرعت به سمت در خروجی بکشید.
- لباس آتش گرفته مصدوم را با استفاده از پتو، گلیم و یا کت خاموش کنید.
- ۶- اگر لباس سوخته به پوست مصدوم چسبیده سعی نکنید آن را جدا کنید.
- ۷- اگر مصدوم هشیار است کاملاً از او مراقبت کنید زیرا ممکن است بر اثر نیم سوز شدن اشیای داخل اتاق، گاز منواکسید کربن در هوای اتاق پراکنده شده باشد و این امر بر هوشیاری مصدوم به تدریج تأثیری گذارد.
- ۸- اگر تنفس مصدوم قطع شده بلافاصله تنفس مصنوعی را شروع کنید و سپس مصدوم را به بیمارستان رسانید.
- ۹- اگر مصدوم در پارکینگ بسته ای که ماشین یا موتور در آن روشن است گرفتار شده، در پارکینگ را باز کنید تا دود از پارکینگ خارج و هوای تازه به اندازه کافی وارد شود. نباید وارد چنین محل هایی شوید مگر آن که مطمئن شوید خطری جان شما را تهدید نخواهد کرد.

کمکهای اولیه در سوختگی:

- ۱- وضعیت عمومی مصدوم را بررسی کنید. برای این منظور ابتدا از باز بودن راه های هوایی و تنفس صحیح اطمینان حاصل کنید.
- ۲- اگر مصدوم نفس نمی کشد و نبض ندارد عمل احیاء (تنفس مصنوعی همراه با ماساژ قلبی) را در مورد او انجام دهید.

۳- لباس مصدوم را که مربوط به عضو سوخته بدن اوست در آورید.
به خاطر داشته باشید که اگر لباس مصدوم به پوست ناحیه سوخته چسبیده است لباس را از پوست جدا نکنید بلکه لباس را از دور تا دور محل چسبیده قیچی کنید.

۴- ساعت، گردنبند، دستبند، انگشتر، کمر بند و کفش های مصدوم را در آورید.

۵- ناحیه سوخته را با آب سرد شستو شو دهید و بدین طریق آن را خنک کنید.

در صورت آسیب دیدن چشم و یا پلک ها:

۱- از مالیدن چشم ها و پلک ها خود داری کنید.

۲- حتماً در اولین فرصت به اورژانس چشم پزشکی مراجعه کنید. زیرا در بعضی مواقع آسیب های چشمی در مراحل اولیه علائم زیادی ندارند و ظاهر بدی ایجاد نمی کنند اما می توانند حوادث ناگواری برای چشم ایجاد کنند.

۳- چشم فرد آسیب دیده را با یک وسیله در دسترس مانند لیوانهای یکبار مصرف یا مقوایی که به شکل مخروط در آورده اید بپوشانید. نیازی به گذاشتن دستمال، پنبه یا گاز روی چشم وجود ندارد.

۴- از هیچ گونه پماد یا قطره چشمی استفاده نکنید و چشم ها را نشوئید زیرا استفاده از آنها می تواند آسیب وارده به چشم را شدیدتر کند.

۵- از آسپیرین، ایبوپروفن و موارد مشابه تا رسیدن به اورژانس چشم پزشکی خودداری کنید.

۶- سعی کنید مواد غذایی به بیمار ندهید تا در صورت نیاز به جراحی بتوان در اولین فرصت این کار را انجام داد.

علاوه بر برنامه ریزی های صورت گرفته ، آموزش شهروندی را به تفکیک ناحیه و محله در دستور کار قرار دهید .

توصیه های مهم بهداشت و ایمنی

۱- از جوان ها انتظار می رود چهارشنبه آخر امسال را هم عاقلانه و به دور از خطر سپری کنند تا شاهد این همه مجروح در بیمارستان های سوانح سوختگی و چشم پزشکی ها نباشیم.

۲- هر ساله شاهد حوادث رقت آوری در ایام چهارشنبه سوری از جمله سوختگی های شدید، از دست دادن چشم یا پارگی پرده گوش هستیم. این مواد را شوخی نگیرید، زیرا با زندگی خود بازی کرده اید.

بیاید شور و شادی چهارشنبه سوری را با یک عمر غم و افسوس آه عوض نکنیم .

به امید سالی سرشار از شادی برای همه هموطنان عزیز

دکتر باقر نسیمی

مدیر مرکز آموزشی درمانی طب الدین